

نقش ضمیر ناخود آگاه در ارتکاب جرایم جنسی

سعید شیخ

استاد راهنما: جناب آقای دکتر علی نجفی توانا

استاد مشاور: جناب آقای دکتر حسنعلی موذن زادگان

دانشگاه پیام نور مرکز استان تهران

دانشکده: حقوق

گروه: حقوق

عنوان پایان نامه

نقش ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته: حقوق جزا و جرم شناسی

سعید شیخ

استاد راهنما

جناب آقای دکتر علی نجفی توانا

استاد مشاور

جناب آقای دکتر حسن علی موذن زادگان

تابستان ۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم، به خاطر تمامی زحماتی که برای بنده متحمل شدند و هم چون شمعی سوختند تا از روشنایی مهر و محبت وجودشان بهره مند گردم.

سپاسگذاری

وظیفه خویش می دانم تا در این مجال از تمامی اساتید محترم که در مسیر تدوین این پروژه بنده را یاری نمودند، جناب آقای دکتر علی نجفی توانا، جناب آقای دکتر حسن علی موذن زادگان و جناب آقای دکتر ناصر قاسمی کمال سپاسگذاری را به عمل آورم و دست تمامی عزیزان را به نشانه تشکر و قدردانی به گرمی بفشارم.

چکیده

جرایم جنسی در زمره کهن‌ترین انحرافات اخلاقی و اجتماعی می‌باشد که مفسد و ناهنجاری‌های مختلفی را برای جامعه و شهروندان پدید آورده است. ناهنجاری‌های گوناگون برخاسته از جرایم جنسی امنیت و سلامت جسمانی و روانی شهروندان را به مخاطره انداخته و آثار و پیامدهای شومی برای ایشان به همراه دارد.

اندیشمندان و محققان درصدد چاره‌اندیشی برای کشف علل ارتکاب جرایم جنسی به منظور پیشگیری و کاهش آمار ارتکاب اینگونه جرایم برآمده‌اند. در این میان روان‌کاوان نیز نظریه‌نویسی در این باب ارایه نموده‌اند و ضمن تحلیل‌نویسی از ابعاد مختلف شخصیت انسان، با نگرش ویژه‌ای کارکرد ضمیرناخودآگاه در اعمال و رفتارهای وی را مورد توجه قرار داده‌اند. ضمیرناخودآگاه بخش نهان ذهن انسان می‌باشد که بسیاری از اعمال و فعالیت‌های وی را تحت الشعاع قرار داده است. منشا بسیاری از واکنش‌های انسان در ضمیرناخودآگاه وی نهفته است.

امیال واپس‌زده، عقده‌های روانی و غرایز پست و حیوانی که محتویات این بخش از شخصیت انسان را تشکیل می‌دهند، به وسیله مکانیسم و کارکرد ویژه‌ای موجب ارتکاب جرایم جنسی می‌گردند. همگام با پدیدآمدن شرایط و موقعیت مناسب زمانی و مکانی و با کاسته شدن از میزان فعالیت بازدارنده‌های داخلی و خارجی، شخص تحت تاثیر محتویات ضمیرناخودآگاه قرار گرفته و به ارتکاب جرایم جنسی مبادرت می‌ورزد. از این رو شناخت این بخش نهان از ذهن آدمی بیش از پیش ضروری و حایز اهمیت می‌باشد.

بنابراین در این تحقیق کوشش نموده‌ایم تا نقش و تاثیر ضمیرناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد. بر این اساس در فصل اول پیرامون تعریف و تبیین مفاهیم جرایم جنسی و ضمیرناخودآگاه به طور اختصار مطالبی مورد بیان قرار می‌گیرد، در فصل دوم، زمینه‌های ارتکاب جرایم جنسی از منظر ضمیرناخودآگاه مطالعه می‌شود و در فصل سوم تشریح مصادیق این قبیل جرایم، علل ارتکاب جرایم جنسی را از منظر تئوری ضمیرناخودآگاه مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. در انتها نیز تحقیقات صورت گرفته پیرامون موضوع تحقیق مورد مطالعه و بررسی می‌گردد.

کلیدواژه: جرایم جنسی، ضمیرناخودآگاه، روان‌کاوی، عقده‌های روانی، امیال واپس‌زده، غرایز

مقدمه.....	۱
فصل اول- کلیات و تبیین مفاهیم.....	۱۰
مبحث اول- ضمیر ناخودآگاه.....	۱۱
گفتار اول- سطوح مختلف پردازش ذهنی.....	۱۱
گفتار دوم- تئوری ضمیر ناخودآگاه.....	۱۴
گفتار سوم- فرایند شکل گیری ضمیر ناخودآگاه.....	۱۹
گفتار چهارم- دلایل اثبات وجود ضمیر ناخودآگاه.....	۲۲
گفتار پنجم- ویژگی های ضمیر ناخودآگاه.....	۲۴
گفتار ششم- ناخودآگاه جمعی.....	۲۶
گفتار هفتم- انتقادات وارد بر دیدگاه فروید.....	۲۸
گفتار هشتم- برداشت نوین فروید از شخصیت.....	۳۰
گفتار نهم- محتویات ضمیر ناخودآگاه.....	۳۴
مبحث دوم- جرایم جنسی.....	۸۲
گفتار اول- کلیات و تبیین مفاهیم: تعریف جرایم جنسی.....	۸۲
گفتار دوم- جرایم جنسی در گذر تاریخ.....	۸۴
گفتار سوم- اندیشه های گوناگون پیرامون جرایم جنسی.....	۸۷
گفتار چهارم- شیوع فزاینده جرایم جنسی.....	۹۰
گفتار پنجم- طبقه بندی مجرمین جنسی.....	۹۱
گفتار ششم- خصوصیات و ویژگی های مجرمین جنسی.....	۹۲
گفتار هفتم- آثار جرایم جنسی بر قربانیان.....	۹۳

- فصل دوم- بسترهای ارتکاب جرایم جنسی از منظر تئوری ضمیرناخودآگاه.....۹۸
- مبحث اول- امیال سرکوفته و ارتکاب جرایم جنسی.....۱۰۰
- مبحث دوم- عقده‌های روانی و جرایم جنسی.....۱۰۵
- مبحث سوم- اختلالات روانی و ارتکاب جرایم جنسی.....۱۱۳
- مبحث چهارم- آسیب‌ها و محرومیت‌های دوران کودکی و جرایم جنسی.....۱۱۵
- گفتار اول- محرومیت‌های دوران کودکی.....۱۱۵
- گفتار دوم- تجاوز و تعرض به کودک در دوران طفولیت.....۱۱۹
- گفتار سوم- تماشای صحنه‌های مستجهن توسط کودکان و ارتکاب جرایم جنسی.....۱۲۲
- گفتار چهارم- تثبیت و ارتکاب جرایم جنسی.....۱۲۳
- گفتار پنجم- خودشیفتگی.....۱۳۳
- گفتار ششم- سادیسم و جرایم جنسی.....۱۳۴
- گفتار هفتم- مازوشیسم: آزار دوستی یا شهوت خودآزاری.....۱۳۶
- مبحث پنجم - غرایز.....۱۳۹
- گفتار اول- نظریه غرایز.....۱۳۹
- گفتار دوم- اصل لذت.....۱۴۰
- گفتار سوم- غرایز و ارتکاب جرایم جنسی.....۱۴۱
- فصل سوم- تبیین علل ارتکاب جرایم جنسی از منظر تئوری ضمیرناخودآگاه.....۱۴۷
- مبحث اول- زنای با محارم.....۱۴۷
- گفتار اول- تبیین مفهوم زنا با محارم.....۱۴۷
- گفتار دوم- زنای با محارم در گذر تاریخ.....۱۵۰
- گفتار سوم- زنای با محارم از منظر ضمیرناخودآگاه.....۱۵۱
- مبحث دوم- تجاوز به عنف از منظر ضمیرناخودآگاه.....۱۵۳

۱۶۱.....	مبحث سوم- زنا و لواط.....
۱۶۵.....	مبحث چهارم- خشونت جنسی علیه زنان.....
۱۷۱.....	مبحث پنجم- پورنوگرافی.....
۱۷۴.....	مبحث ششم- کودک آزاری جنسی.....
۱۷۵.....	مبحث هفتم- روسپیگری از منظر ضمیرناخودآگاه.....
۱۸۱.....	مبحث هشتم- مروری بر پرونده مجرمین جنسی با ریشه‌های بزهکاری نهفته در ضمیر ناخودآگاه..
۱۸۱.....	گفتار اول- جنایات غرب تهران.....
۱۸۶.....	گفتار دوم- بیجه پاکدشت.....
۱۹۰.....	گفتار سوم- جنایت اصفهان.....
۱۹۴.....	گفتار چهارم- حادثه باغ خرمالو.....
۱۹۶.....	گفتار پنجم- تاملی بر واکنش نظام عدالت کیفری نسبت به متجاوزین.....
۱۹۸.....	مبحث نهم- روان کاوی (درمان مجرمین جنسی).....
۱۹۹.....	گفتار اول- نظریات گوناگون پیرامون روان کاوی.....
۲۰۱.....	گفتار دوم- درمان به روش روان کاوی.....
۲۰۳.....	گفتار سوم- روان کاوی و جرم.....
۲۰۵.....	گفتار چهارم- نقش روان کاوی در توان بخشی مجرمین جنسی مبتلا به اختلالات سایکو سوماتیک.....
۲۰۷.....	نتیجه گیری و پیشنهادها.....
۲۱۳.....	فهرست منابع.....
۲۲۵.....	پیوست ها.....

طبع مصلحت اندیش و سود جوی بشر در بهره مندی هرچه فزون تر از پدیده‌های طبیعی و امتیازات مالی و اقتصادی موجود در مسیر زندگی خویش، سبب گردیده تا اختلاف و درگیری‌ها به عنوان خصیصه حتمی و گریز ناپذیر جوامع انسانی تلقی شود. در این میان با توجه به منافع و انتظارات متمایز و منحصر به فرد هر یک از افراد بشر نسبت به یکدیگر، بدیهی و طبیعی است که تعلقات خاص هر یک از شهروندان با منافع سایر افراد تداخل پیدا کند و در نتیجه اختلافات پدیدار شوند.^۱ طغیان غرایز و امیال ذاتی و درونی انسان از دیرباز تا به امروز به عنوان یکی از مهم‌ترین محرکه‌های سوق دهنده بشریت به سوی بزهکاری و به خصوص ارتکاب جرایم جنسی معرفی می‌شوند. جرایم جنسی در زمره قدیمی‌ترین زشتی‌ها و ناپاکی‌های زندگی جمعی می‌باشد که از گذشته‌های دور تا به امروز سلامت جسمانی و امنیت روحی شهروندان را به مخاطره افکنده است.

مرتکبین جرایم جنسی افرادی هستند که هدف آن‌ها از زندگی، بهره برداری و احساس لذت مشروع و عادی مانند سایر افراد نیست، بلکه در پی برآورده سازی امیال شهوانی و نفسانی خویش و سوء استفاده و تمتع نامشروع از قربانیان این قبیل اعمال شوم و پلید برآمده‌اند. در این میان کودکان و بانوان به عنوان فراوان‌ترین و مهم‌ترین قربانیان این جرم، از لحاظ روحی، روانی و جسمانی گرفتار مخاطرات عدیده ای می‌گردند، تا جایی که ممکن است حتی تا مرز انتحار و خودکشی نیز پیش بروند.^۲ متاسفانه آمارهای نگران کننده و تکان دهنده مختلف که نشان دهنده رخنه این طیف از جرایم در اجتماع و مابین مناسبات اجتماعی مردم جامعه می‌باشند، عمق فاجعه را در زمینه آثار و پیامدهای سوء ناشی از ارتکاب جرایم جنسی به صراحت و وضوح بیان می‌نمایند.^۳

همزمان با ارتکاب جرایم جنسی فساد و فحشاء در اجتماع شیوع نموده و آتش آن دامنگیر جامعه، خانواده‌ها و به خصوص قشر جوان و نوجوان کشورمان به عنوان آینده سازان فردای کشور می‌گردد. بدین ترتیب پلیدی و ناپاکی در جامعه رخنه نموده و تن و روان ساده و بی آرایش جوانان را از تحصیل،

^۱ Moffitt, M. & Bordon, J., perspectives on dispute resolutions, ۲۰۰۶, p. ۱

^۲ Ferse, B., Social perception of rape, ۲۰۰۴, p. ۱۴۳

^۳ به عنوان نمونه، در کشور ایالات متحده آمریکا، جرایم جنسی جزو شدیدترین و کم گزارش‌ترین جرایم می‌باشد که بیشتر اینگونه جرایم بدون مجازات می‌مانند (۲۰۰۵, p. ۱۷, Unacknowledged versus acknowledged rape, layman. m). این در حالی است که تحقیقات صورت گرفته بیانگر آن است که قریب به ۱۷/۶ درصد زنان در این کشور خشونت و تجاوز جنسی را تجربه نموده‌اند. در آمارهای سال ۲۰۰۹ در بین کشورهای جهان بیشترین تعداد تجاوز را به ترتیب آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان، روسیه و سوئد داشته‌اند (Jaden, P., Full report of the prevalence, ۲۰۱۰, p. ۳۵۸)

مجاهدت و تهذیب نفس به امیال و غرایز پست و فانی مشغول می‌سازد. دامنه اهمیت و حساسیت موضوع آن جا افزایش می‌یابد که به دلیل برخی عقاید و تعصبات، به خصوص در جوامع سنتی و مذهبی برخلاف دولت‌های لیبرال و آزاد اندیش، تحقیق و پژوهش خاصی در زمینه علل یا ابزار پیشگیری از ارتکاب جرایم جنسی صورت نگرفته یا به طور ناقص و نارسایی انجام پذیرفته و پاسخگوی نیازمندی‌های برآمده از مفاسد روی داده در جوامع امروزی نمی‌باشد، به طوری که پیگیری و پژوهش در زمینه جرایم جنسی در این کشورها به صورت نوعی تابو درآمده و ابهامات و تردیدها پیرامون اینگونه جرایم و اجزاء و ابعاد آن همچنان پابرجا و باقی است. اما ارتکاب جرایم جنسی محصول عوامل و زمینه‌های مختلف فردی و اجتماعی گوناگونی می‌باشد. گذر زمان و پدیداری علوم و تکنولوژی‌های نوین، اثبات نمود بزهکاری پدیده ای ساده و معلول عاملی واحد نمی‌باشد، بلکه فرایندی مرکب و حاصل تجمیع عوامل درونی و بیرونی مختلفی است.

هر یک از مکاتب و اندیشه‌های جرم شناسی متناسب با نگرش و رویکرد خویش عقاید و نظریات متفاوتی در این باب ارائه نموده‌اند. برخی انحرافات و جرایم جنسی را ناشی از عوامل بیولوژیکی دانسته و معتقدند انحرافات جنسی نتیجه امراض عقلی، التهابات مغزی و پسیکوپاتی جنسی است، عده ای دیگر علل انحرافات جنسی را در عوامل جسمی قبل از دوران بلوغ از قبیل اختلالات در جفت ۲۳ کروموزوم ها و عدم توازن ترشحات غدد و مخصوصا هورمون‌ها جست و جو می‌نمایند و ریشه آن را در اختلالات زیستی می‌دانند^۱، تعدادی دیگر نیز موضوع عوامل محیطی و ناهنجاری‌های اجتماعی را به میان آوردند.^۲ در این بین، در زمره موثرترین عوامل ارتکاب جرایم جنسی، انگیزه‌ها و محرکه‌های روانی قرار دارد که پس زمینه ارتکاب این قبیل جرایم تا حدود زیادی از آن‌ها نشات می‌گیرد. به این سان محققان و اندیشمندان علوم مختلف در پی تبیین این دسته از عوامل موثر در ارتکاب جرایم جنسی برآمده‌اند. از این رو روان شناسی جنایی نیز که رشته ای تخصصی از روان شناسی عمومی می‌باشد و به یاری دیگر رشته‌های روان شناسی به تجزیه و تحلیل خصوصیات روانی بزهکار و شناخت شخصیت او می‌پردازد^۳، نقش حایز اهمیتی را در توصیف علل ارتکاب جرایم جنسی ایفا می‌نماید. روان شناسی کیفری یا جنایی،

^۱ نجفی توانا، علی، بزهکاری و ناهنجاری اطفال و نوجوانان، ۱۳۸۲، ص ۱۶۳

^۲ همان، ص ۱۴۲

^۳ کی نیا، مهدی، روان شناسی جنایی، ۱۳۸۸، ص ۱۴۳

به شناخت و تجزیه و تحلیل حالات روانی و شخصیت بزهکار به منظور کشف عوامل سوق دهنده برخی از انواع شخصیت‌های روانی به سوی ارتکاب جرایم می‌پردازد.

بدین ترتیب تاثیر شخصیت آدمی در بزهکاری و ارتکاب جرم، از جمله موضوعات بنیادین مورد توجه محققان و پژوهشگران در این دانش می‌باشد، به طوری که در این زمینه مطالعات فراوانی در رابطه با تاثیر و میزان همبستگی ارتکاب جرایم با شخصیت افراد صورت گرفته است و مجادلات و مناقشات فراوانی را پیرامون تبیین و توصیف همبستگی مذکور برانگیخته است.

زیگموند فروید^۱ مبتکر و مبدع شاخص‌ترین تئوری ای می‌باشد که در زمینه شخصیت و رشد آن ارائه شده است و آثار و نظریات وی، علاوه بر توصیف شخصیت عادی و بهنجار در تبیین شخصیت غیر عادی و ضداجتماعی، در زمینه مسائل جنایی و جرم شناسی پاسخگوی بسیاری از ابهامات و تردیدهای پیش آمده می‌باشد. نظریات وی از سوی بسیاری از متفکران و صاحب نظران از جمله یونگ، آدلر و نیچه پیگیری و بسط و توسعه داده شده است.^۲ در این سازمان شخصیتی، ضمیر بشر به دو بخش خودآگاه^۳ و ناخودآگاه^۴ تفکیک می‌گردد. بخش خودآگاه، قسمتی از سازمان شخصیتی است که هر لحظه با محیط خارج در تعامل و ارتباط است. اما نظریه وی در مورد ضمیر ناخودآگاه شخصیت افراد، بسیار مورد توجه افکار عمومی قرار گرفت.^۵ ضمیر ناخودآگاه دستگاه مخفی و ناشناخته در درون ماست که از بدو تولد هرچه که ما می‌بینیم، می‌شنویم یا حس می‌کنیم و تمامی افکار ما را همانند دوربین ثبت و ضبط می‌نماید. بخش ناخودآگاه قسمتی از سازمان شخصیتی فرد است که با محیط خارج ارتباطی نداشته و شامل کلیه انگیزه‌ها، امیال، غرایز پست و حیوانی، احساسات ابتدایی بشر و عقده‌های واخورده و سرکوفته شخص می‌باشند. روان شناسان بر این باورند که عقده‌های روانی و انحرافات اخلاقی پیش گفته، فرد را به سوی ارتکاب جرایم جنسی سوق می‌دهد و از مهم‌ترین علل و انگیزه‌های ارتکاب اینگونه اعمال ضد اجتماعی و خلاف ارزش‌های اخلاقی برشمرده می‌شوند. روان کاوان معتقدند، منشاء

^۱ Sigmund Freud

^۲ به منظور مطالعه پیرامون ضمیر ناخودآگاه ر.ک: کی نیا، مهدی، همان، ص ۲۷۴، ولد و همکاران، جرم شناسی نظری، ترجمه مهدی شجاعی، ص ۱۶۹، ایستوپ، آنتونی، ۱۳۹۰، ناخودآگاه، ترجمه شیوا رویگریان، ص ۳

^۳ Conscious

^۴ Unconscious

^۵ کی نیا، همان، ص ۱۷۸

انحرافات جنسی، عوامل اکتسابی است که فرد در کودکی به رفتار جنسی غیر عادی گرفتار می‌شود و به عللی آن را ادامه می‌دهد.

مختصات اولیه علم روان کاوی نیز بر پایه خصوصیات ضمیر ناخودآگاه بنا نهاده شده است. بدین روی ضمیر ناخودآگاه و محتویات آن نقش مهمی در ارتکاب جرایم جنسی ایفا می‌نمایند. این قبیل مجرمان بر اثر طغیان غرایز و امیال نهفته خویش عنان اختیار از کف می‌نهند و با خروج از حد اعتدال، اقدام به عملی نمودن نیت شوم و پلید خویش مبنی بر ارتکاب جرایم جنسی و تعدی و تجاوز به دیگران می‌نمایند. در بسیاری از موارد ارتکاب جرایم جنسی از رویاها و امیال سرکوفته، غرایز و احساسات حیوانی مجرم و تجارب و خاطرات مایوس و ناامید شده وی در دروان کودکی^۱، سرچشمه می‌گیرد و از این رو شناسایی و تجزیه و تحلیل این بخش از شخصیت آدمی، کمک فراوانی به رفع چالش‌ها و وانهادن گره‌های کور فرا روی جرم شناسان و حقوقدانان به منظور کشف علل و ریشه‌های ارتکاب جرایم جنسی می‌نماید. اما در رابطه با نقش و تاثیر ضمیر ناخودآگاه ابهامات و تردیدهایی نیز موجود است، به طوری که برخی تاثیر ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی را انکار می‌کنند و آن را موضوعی خیالی و غیرواقعی به حساب می‌آورند. عده دیگر نیز بزهکاری را فارغ از عوامل روانی، معلول فاکتورهای دیگری چون عوامل اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی می‌پندارند.^۲ فقدان انجام تحقیقات و پژوهش‌های کاربردی و همچنین کمبود منابع مطالعاتی مورد نیاز در این باب، بر وسعت چالش مذکور افزوده و ضرورت تحقیق در این زمینه را بیش از پیش یادآوری می‌نماید. بنابراین نخستین ابهام و پرسشی که به ذهن هر محقق و پژوهشگری خطور می‌نماید عبارتست از اینکه از یک سو ضمیر ناخودآگاه چیست؟ و از چه ابعاد و اجزایی تشکیل شده و با چه روش‌هایی می‌توان محتویات آن را کشف نمود؟ و از سوی دیگر ضمیر ناخودآگاه چه نقشی در ارتکاب جرایم جنسی دارند و چگونه بر وقوع این دسته از جرایم تاثیر می‌گذارند؟ از این رو در این تحقیق، موضوع نقش و تاثیر ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.

^۱ که در برخی موارد از تعرض و تجاوز به کودک نشات می‌گیرد.

^۲ Petter. Lanjseth & Buscajlia. bus, ۲۰۰۱, Empovering the Victims Of Corruption Throujh Social Control Mechanisms, p. ۱

الف - طرح مساله

جرایم جنسی در زمره کهن‌ترین انحرافات اخلاقی ای می‌باشد که بشر با آن دست و پنجه نرم کرده و سلامت جسمانی و روانی انسان را به چالش می‌کشد. جرایم جنسی به عنوان سرمنشا بسیاری از بلايا و بیماری‌ها محسوب شده و روح و جسم انسان را به نیستی و نابودی می‌کشاند. این گونه جرایم آثار مخربی بر روح و روان قربانی گذارده و پیامدهای مخربی را برای ادامه زندگی وی به همراه دارد.

باتوجه به آثار و پیامدهای مخرب و زیانبار اینگونه جرایم حقوق دانان و اندیشمندان در علوم مختلف در پی آن برآمده‌اند تا هریک با راهکار خاصی با این ناهنجاری مقابله نموده و آثار زیانبار آن را به حداقل برسانند.

دراین میان روان شناسان جنایی نیز در این زمینه مطالعات گوناگونی نموده و درصدد آن برآمده‌اند تا با ریشه یابی علل و محرکه‌های روانی این ناهنجاری از یک سو از وقوع جرایم جنسی جلوگیری نموده و از سوی دیگر راهکارهای نوینی را در درمان قربانیان و بزهدیدگان اینگونه جرایم ایجاد نمایند.

روان شناسان دراین باره، شخصیت انسان را مطمح نظر قرار داده و تقسیم بندی‌های گوناگونی را از آن ارایه نموده‌اند. زیگموند فروید مبدع پیشرفته‌ترین تقسیم بندی دراین زمینه می‌باشد. وی ذهن بشر را به ۳ بخش ضمیر آگاه، نیمه آگاه و ناخودآگاه تقسیم نموده و برای هریک آثار و ویژگی‌های خاصی قایل است. ضمیر ناخودآگاه دستگاه مخفی ذهن انسان بوده و همانند دوربینی مخفی از تمامی وقایع زندگی انسان عکس برداری می‌کند. ضمیر ناخودآگاه میعادگاه تمامی غرایز حیوانی، امیال واپس زده و عقده‌های روانی می‌باشد که نقش ویژه و ممتازی را در ارتکاب رفتارهای نابهنجار و ضداخلاقی ایفا می‌نمایند. بنابراین ضمیر ناخودآگاه نقش حایز اهمیتی را در ارتکاب جرایم جنسی ایفا نموده و شناخت علل ارتکاب اینگونه جرایم و مبارزه با این پدیده ضداخلاقی و اجتماعی نیازمند شناخت این بخش نهان از ذهن انسان و بررسی و تحلیل تاثیر ضمیر ناخودآگاه بر ارتکاب جرایم جنسی می‌باشد.

ازاین رو دراین تحقیق کوشش نموده‌ایم تا ضمن شناخت مکانیزم و ویژگی‌های این بخش نهان ذهن انسان، نقش و تاثیر آن را بر ارتکاب جرایم جنسی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

ب - پیشینه تحقیق

جرائم جنسی از دیرباز تا به امروز امتداد داشته و در واقع این انحراف کهن بشری از تاریخی به درازای قدمت بشریت برخوردار است. در غرب تحقیقات و پژوهش‌های فراوانی پیرامون زمینه‌ها و منشا ارتکاب جرائم جنسی صورت گرفته است. با این وجود در کشورمان به دلیل ارزش‌ها و مبانی خاص فرهنگی و مذهبی تحقیق و پژوهش در این زمینه به مثابه نوعی تابو درآمده و تحقیقات صورت گرفته نیز عمق و وسعت کوتاهی برخوردار می‌باشد و پاسخگوی نیازهای جوامع متمدن امروزی نیست. نخستین تحقیق عمده در مورد رفتار جنسی توسط آلفرت کینسی در دهه‌های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰ در آمریکا صورت گرفت. در این تحقیق کینسی و پژوهشگران همکارش با مخالفت از سوی بسیاری از سازمان‌های مذهبی روبرو گردیدند، ولی وی همچنان بر مطالعات خود پافشاری نمود.

این اقدام وی در روزنامه‌ها و کنگره‌های مختلف به عنوان کاری غیراخلاقی محکوم گشت، وی سرانجام توانست تاریخچه زندگی جنسی ۱۸۰۰۰ نفر را که نمونه نسبتاً گویایی از جمعیت سفیدپوستان آمریکا بود به دست آورد. نتایج مطالعات کینسی برای اکثر مردم شگفت آور و تکان دهنده بود زیرا تفاوت زیادی را میان انتظارات عموم مردم در مورد رفتار جنسی رایج در آن زمان و رفتار جنسی واقعی آشکار ساخت. زمانی که مرحله آزادسازی روابط جنسی در دهه ۱۹۲۰ آغاز گردید و بسیاری از جوانان خود را از قوانین سخت اخلاقی که بر نسل‌های پیشین حاکم بود، آزاد شده دیدند، به همین دلیل رفتار جنسی تا حد زیادی تغییر کرد اما مسائل مربوط به تمایلات به گونه ای که اکنون معمول گردیده است علناً مورد بحث قرار نمی‌گرفت و افرادی که در فعالیت‌های جنسی که هنوز، از نظر عموم به شدت ناپسند شمرده می‌شدند شرکت داشتند آن‌ها را پنهان می‌کردند بی آنکه کاملاً آگاه باشند دیگران تا چه اندازه به اعمال مشابهی مشغول هستند.

در واقع می‌توان گفت که دوران آزادمنشانه تر دهه ۱۹۶۰، نگرش‌های اعلام شده را با واقعیت‌های رفتار جنسی نزدیک‌تر کرد. تحقیقات کنسی آخرین تحقیق گسترده در این زمینه است. آن گونه که پیداست و تحقیقات پراکنده دیگر نشان می‌دهند بیشتر جوامع غربی و بعضاً شرقی دیر یا زود به نقطه ای خواهند رسید که سوئد در اوائل دهه ۱۹۷۰ به آن رسید. هنگامی که حدود ۹۵ درصد مردان و زنان در آن کشور دارای تجربه آمیزش جنسی قبل از ازدواج بوده‌اند. اما با بررسی کتب و مقالات گوناگون در می‌یابیم که با وجود آن که محققان و اندیشمندان مختلف آثار مختلفی را در زمینه روان شناسی جنایی

منتشر نموده‌اند، در این میان موضوع نقش ضمیرناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی مغفول مانده و هیچ گونه تحقیق یا پژوهش خاصی در این زمینه انتشار نیافته است. تنها با بررسی آثار اندیشمندان سابق چون فروید، یونگ و آدلر می‌توان به ریشه‌های از ترسیم این مطلب پی برد. بر این اساس در این تحقیق درصدد رفع این معضل برآمده‌ایم.

ج- پرسش‌های تحقیق

- ۱- ضمیر ناخودآگاه چیست و از چه ویژگی‌ها و آثاری برخوردار است؟
- ۲- جرایم جنسی چیست و ویژگی‌ها، آثار و پیامدهای آن بر قربانیان این گونه جرایم کدام است؟
- ۳- علل ارتکاب جرایم جنسی چیست؟
- ۴- ضمیر ناخودآگاه چه نقشی در ارتکاب جرایم جنسی دارد و مجرمین چگونه تحت تاثیر محتویات آن به ارتکاب جرایم جنسی مبادرت می‌ورزند؟

د- فرضیه‌های تحقیق

- ۱- ضمیر ناخودآگاه بخش نهان ذهن انسان بوده و غرایز حیوانی، عقده‌های روانی و امیال واپس زده محتویات آن را تشکیل می‌دهند.
- ۲- جرایم جنسی در زمره شنیع‌ترین اعمال بوده که مرتکبین آن از نارسایی‌های گوناگون جسمی و روانی رنج می‌برند. همچنین اینگونه جرایم آثار و پیامدهای مخربی را بر روح و روان قربانیان برجای می‌گذارد.
- ۳- جرایم جنسی معلول ایجاد زمینه‌های مختلف زیستی، اجتماعی، جسمانی و به ویژه روانی می‌باشند.
- ۴- ضمیر ناخودآگاه نقش حایز اهمیتی را در ارتکاب جرم جنسی ایفا نموده و به وسیله مکانیسم خاصی منحرفین را به ارتکاب جرایم جنسی وا می‌دارد.

ح- اهداف تحقیق

- ۱- شناخت ضمیر ناخودآگاه و ویژگی‌ها و محتویات آن
- ۲- شناخت جرایم جنسی و ویژگی‌ها و محتویات آن
- ۳- تحلیل و بررسی نقش ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی

و- روش تحقیق

تحقیق مذکور به شیوه توصیفی و تحلیلی نگاشته شده است و با توجه به جنبه علمی و میان رشته ای بودن این پژوهش اطلاعات روان شناسی گوناگونی در آن ذکر گردیده است. در بخشی از تحقیق به توصیف پدیده‌های علمی و حقوقی پرداخته شده و در بخش‌های دیگر نیز ارتباط و جنبه علی و معلولی پدیده‌های علمی و حقوقی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. همچنین با توجه به جنبه نظری و کاربردی تحقیق تلاش شده تا در زمینه رفع معضلات گوناگون، راهکارهایی ارائه گردد.

ز- روش و ابزار گردآوری اطلاعات تحقیق

گردآوری اطلاعات و داده‌ها به شیوه مطالعات کتابخانه ای و میدانی صورت پذیرفته و در جمع آوری مطالب از شیوه‌های گوناگونی چون فیش برداری، مصاحبه، پرسشنامه، مطالعات کتابخانه ای و ... استفاده شده است.

ط- ضرورت انجام تحقیق

با عنایت به آن ارتکاب جرایم جنسی در کشورمان در سال‌های اخیر شیوع فزاینده ای داشته و در واقع به صورت نوعی اپیدمی در آمده و همچنین با توجه به تاثیر و نقش حایز اهمیت ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی بررسی و تجزیه و تحلیل این رابطه علی و معلولی در جهت کاستن از بار منفی این انحراف شوم ضروری و حایز اهمیت می باشد.

ظ- اهداف و استفاده کنندگان تحقیق

اهداف این تحقیق عبارت است از:

- ۱- شناخت آثار و ویژگی‌های ضمیرناخودآگاه و جرایم جنسی
- ۲- مقابله و پیشگیری از ارتکاب جرایم جنسی
- ۳- تحلیل نقش ضمیرناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی
- ۴- روان کاوی مجرمین جنسی
- ۵- کاهش میزان ارتکاب جرایم جنسی خشن
- ۶- جلوگیری از تحمیل آثار و پیامدهای ناگوار برای قربانیان جرایم جنسی
- ۷- توسعه فرهنگ مطلوب و مناسب برای پیشگیری از جرایم جنسی با توجه به دوران کودکی انسان

اهداف در نظر گرفته شده برای این تحقیق نقش حایز اهمیتی را در راستای رفع معضلات و چالش‌های پدیدآمده برای قضات، وکلا، روان پزشکان، پزشکان قانونی، مسئولین و نهادهای ذیربط در زمینه برنامه‌های درمانی، پیش گیری و قانون گذاری در مورد مجرمین جنسی، سیستم عدالت کیفری، اساتید، دانشجویان، دانشگاہیان و سایر مردم عادی در معرض خطر ایفا می‌نماید.

ک- سازماندهی تحقیق

براین اساس در بخش اول از فصل اول به منظر تشحید اذهان خوانندگان و آشنایی هرچه بهتر و جامع تر با موضوع تحقیق، مفاهیم و کلیات به کار رفته در تحقیق بررسی می‌گردد. ازاین رو در قسمت نخست، ضمیرناخودآگاه، محتویات و روش‌های شناخت و درمان ناهنجاری‌ها و اختلالات آن بیان می‌گردد و در قسمت دوم مختصری پیرامون جرایم جنسی، تعریف، آثار و ویژگی‌های این گونه جرایم توضیحاتی ارائه می‌گردد. در ادامه نیز موضوع نقش ضمیر ناخودآگاه در ارتکاب جرایم جنسی به صورت جامع و کامل مورد تجزیه و تحلیل و بحث و بررسی قرار می‌گیرد. بدین منظور در ابتدا بسترهای ارتکاب جرایم جنسی از منظر ضمیرناخودآگاه مورد مطالعه قرار می‌گیرد و سپس نقش این

عامل در ارتکاب جرایم جنسی مختلف بررسی می گردد و مصادیقی از مجرمین و پرونده های روی داده در این زمینه تشریح می گردد.

فصل اول - کلیات و تبیین مفاهیم

مبحث اول - ضمیر ناخوداگاه

ضمیر ناخوداگاه از جمله ابعاد سیستمی - بی - آسوس - ب - سوس - بس پس بهن ذهن آدمی دور از دسترس انسان به فعالیت خویش ادامه می‌دهد. این ناحیه پنهان نقش مهمی در اعمال و رفتارهای انسان دارد. بنابراین در این بخش تعریف، شرایط و ویژگی‌های ضمیر ناخوداگاه، مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.

گفتار اول - سطوح مختلف پردازش ذهنی

پردازش‌های ذهنی به هرگونه فعل و انفعال روانی و درونی اطلاق می‌گردد که در چهارچوب ذهن انسان متولی تولید نتیجه است. به بیان ساده تر، هرآنچه را که تحت عنوان عملکردهای شخصیت درخویش سراغ داریم، هرکدام معلول یک دسته پردازش‌های ذهنی می‌تواند باشد. علت‌هایی که به طور مشخص وجود دارند و بدون آن علت‌ها هرگز هیچ رفتار، گفتار، افکار و یا احساسی بوجود نمی‌آید. مجموعه این عوامل چیزی جز پردازش‌های ذهنی ما نیستند. بنابراین مطابق با منطق روانکاوی، نمی‌توانیم بروز هیچ یک از مظاهر شخصیت را تصادفی و بی علت بشناسیم.

قطعاً در هر لحظه نوع شخصیتی از ما صادر می‌شود، در نتیجه عللی است که آن‌ها را باید در کیفیت پردازش‌های ذهنی جستجو کرد. به لحاظ سطوح آگاهی، پردازش‌های ذهنی درسه لایه انجام می‌گیرند:

۱- هوشیاری کامل

نخست سطح هوشیاری کامل است که در آن کیفیت پردازش‌های ذهنی برای فرد کاملاً قابل مشاهده و تحلیل می‌باشد. در این سطح رویت و تحلیل چنین پردازش‌هایی در سطح آگاهی کاملاً مشهود و روشن است.^۱ خوداگاه بودن در درجه نخست اصطلاحی صرفاً توصیفی و تحلیلی و مبتنی بر بی واسطه‌ترین و

^۱ کی نیا، مهدی، همان، ۱۳۸۸، ص ۱۸۷